

Handläggare
Sara Lundblad
Telefon: 08-50810979**Till**
Norra innerstadens stadsdelsnämnd
2026-09-24

Remiss av Förutsättningar för en likvärdig och språkutvecklande förskola (SOU 2026:37)

Svar på remiss från kommunstyrelsen, KS 2026/854

Förvaltningens förslag till beslut

1. Norra innerstadens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning av remissen

Stockholms stad har mottagit en extern remiss från regeringen om *Förutsättningar för en likvärdig och språkutvecklande skola (SOU 2026:37)*. Kommunstyrelsen sammanställer ett samlat yttrande för Stockholms stad, till vilket bland annat Norra innerstadens stadsdelsnämnd bidrar.

Utredningen har haft i uppdrag att lämna förslag på reformer för att alla förskolor i Sverige ska ges likvärdiga förutsättningar att erbjuda barn en utbildning av god kvalitet, samt hur en obligatorisk förskola för vissa barn som behöver bättre språkutveckling i svenska kan införas.

Sammanfattning av förslag inom ramen för uppdraget om en likvärdig förskola av god kvalitet

- Ytterligare forskning och kunskapsutveckling i förskolan.
- Att stödmaterial för likvärdighet och god kvalitet i förskolan tas fram och görs tillgängligt.
- En statlig strategi för förskolans framtida kompetensförsörjning.
- Stärkt tillsyn utifrån ett likvärdighetsperspektiv.
- Reglering av maximalt antal barn i en barngrupp och en miniminivå av antal personal per barn.
- Förtydliga att huvudmannen ska ansvara för att personal som arbetar i barngrupp har tillräckliga språkkunskaper i svenska.
- Ta fram föreskrifter om vilken lägstanivå av svenska som ska krävas.

Sammanfattning av förslag inom ramen för uppdraget om en obligatorisk förskola för vissa barn

Utredningen bedömer i sin rättsliga analys att det saknas förutsättningar för att införa en obligatorisk förskola för endast vissa barn. Detta ur bland annat diskrimineringsrättsliga aspekter. Utredningen bedömer också att det på grund av kvalitetskillnaderna inom förskolan saknas praktiska förutsättningar för att införa en obligatorisk förskola för vissa barn med målsättningen att fler barn ska utvecklas i det svenska språket inför skolstarten.

Istället ger utredningen följande förslag på insatser för en starkt språklig utveckling i svenska i förskolan:

- Försöksverksamhet med språkstärkande metoder.
- Utvärdering av den reglering om uppsökande verksamhet och erbjudande om förskoleplats som infördes 2023.
- Införa system för nationell uppföljning av närvaro i förskolan.
- Reglering av det närvarofrämjande arbetet.
- Utökad rätt till avgiftsfri allmän förskola för alla barn.
- Obligatorisk språkbedömning i svenska när barnet fyller tre år.
- Obligatorisk tilldelning av plats vid förskoleenhet för språkutvecklande stöd.
- Barn förväntas delta i undervisningen och få sin rätt till språkutvecklande stöd tillgodosett.

Beredning

Ärendet har beretts inom kvalitetsavdelningen i samråd med förskoleavdelningen.

Förvaltningens synpunkter

Sammanfattning av synpunkter

Förvaltningen ser i huvudsak positivt på utredningens inriktning och förslag. Förvaltningen vill betona att reformerna behöver långsiktig finansiering och realistiska övergångsregler för att kunna genomföras så att de får effekt. Det gäller exempelvis reglering av storlek på barngrupper, personaltäthet, språkkrav för personal och ökad rätt till allmän förskola. Förslagen behöver också ge handlingsutrymme för huvudmän att implementera reformerna utifrån lokala förutsättningar och barns olika behov. Förvaltningen anser vidare att förslaget om obligatorisk språkbedömning för tre-åringar behöver utredas vidare, då detta vore ett nytt uppdrag för huvudmännen.

Ställningstaganden

Förvaltningen ser i huvudsak positivt på utredningens inriktning och förslag, vilka förvaltningen ser har potential att stärka likvärdigheten och kvaliteten i förskolan. Det är positivt att utredningen betonar att en likvärdig förskola av hög kvalitet är den viktigaste insatsen för barns språkutveckling. Det är också bra att utredningen lyfter vikten av tidiga och förebyggande insatser för barns språkutveckling, samt att kvalitet, kompetensförsörjning och undervisning sätts i fokus. Förvaltningen ser positivt på att utredningen fokuserar på åtgärder som ska ge alla barn rätt till en förskola av god kvalitet. Det är viktigt ur ett barnrättsperspektiv.

1.1.1 Förslag för en likvärdig förskola av god kvalitet

Förvaltningen anser att utredningens förslag om stärkt tillsyn utifrån ett likvärdighetsperspektiv behöver utformas så att den stärker förskolornas systematiska kvalitetsarbete och inte leder till oproportionerlig administrativ belastning för huvudmän och förskolor. Nya krav på dokumentation, uppföljning och bedömning bör heller inte minska förskollärares och övrig personals tid för undervisning och utbildning med barnen.

1.1.3 Förslag om förskolepersonalens språkkunskaper

Utredningens förslag om att personal som arbetar i barngrupp i förskolan ska ha kunskaper i svenska av viss nivå är i grunden bra och en förutsättning för likvärdiga förskolor av hög kvalitet. Förvaltningen ser positivt på att utredningen betonar att nya krav behöver kombineras med möjligheter till kompetensutveckling och rimliga övergångsbestämmelser. Det är också positivt att införa nationellt gemensamma krav, snarare än att varje huvudman utvecklar egna bedömningsmodeller. Kompetensutveckling och validering behöver finansieras nationellt. Vid ett genomförande behöver också möjligheterna att i framtiden rekrytera behörig personal beaktas.

1.2.4 Förslag om språkutvecklande stöd i svenska i förskolan

Förslaget om obligatorisk språkbedömning av barn det år de fyller tre år innebär ett nytt uppdrag för kommunen. Förvaltningen vill lyfta att förslaget behöver analyseras närmare vad gäller ansvar, kompetens, organisation, finansiering och genomförbarhet samt frågor om barns och vårdnadshavares integritet.

Övergripande om genomförande av reformer

För att utredningens reformer ska gå att genomföra och kunna få avsedd effekt behöver nya krav kombineras med långsiktigt hållbar finansiering. Det gäller både reglering av personaltäthet, utökad rätt till allmän förskola, storlek på barngrupper samt kompetensutveckling i språkkunskaper för personal. Annars finns risk att dessa krav blir svåra att uppfylla. Förvaltningen vill även

framhålla vikten av att nationella krav utformas så att huvudmännen har tillräckligt handlingsutrymme att organisera verksamheten utifrån lokala förutsättningar och barns olika behov.

Barnkonsekvensanalys

Utredningens förslag syftar till likvärdig förskola och språkutveckling, i linje med barnkonventionens krav på icke-diskriminering (artikel 2) och rätt till utbildning (artikel 29). Det behövs dock tydliga riktlinjer för genomförande. Exempelvis kan obligatorisk språkbedömning vid tre år bidra till tidiga insatser, men kan samtidigt riskera att stigmatisera barn med annat modersmål än svenska. Barns integritet (artikel 16) och delaktighet behöver säkerställas genom lämpliga metoder.

Förslagen om reglering av barngruppsstorlek och personaltäthet främjar trygghet och individuell uppmärksamhet (artikel 3), men kräver långsiktig finansiering för att undvika ojämlikheter mellan till exempel stadsdelsnämndsområden.

Jesper Ackinger
Stadsdelsdirektör
Norra innerstadens
stadsdelsförvaltning

Maria Härenstam
Avdelningschef
Norra innerstadens
stadsdelsförvaltning

Bilaga

Förutsättningar för en likvärdig och språkutvecklande förskola (SOU 2026:37)

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Jesper Ackinger, Stadsdelsdirektör	2026-09-11
Maria Härenstam, Avdelningschef	2026-09-11